



การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

นิศารัตน์ สุวรรณภักดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

อีเมล: Pae38006@gmail.com

ทิพมาศ เสวตวรโชติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

อีเมล: Tippamas5@hotmail.com

สันติ อุจะนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

อีเมล : Santi2509aun@gmail.com

Received : November 17, 2022 Revised : December 2, 2022 Accepted : June 22, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ 4) เพื่อศึกษาค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ จำนวน 373 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ค้นคว้าตัวพยากรณ์โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักการครองคน (สังคหวัตถุ 4) รองลงมาคือ หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หลักการครองตน (พละ 4) 2) ระดับการ



บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวพยากรณ์ดีที่สุดคือการประยุกต์หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4) ตัวพยากรณ์ที่รองลงมาคือการประยุกต์หลักการครองตน (พละ4)

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม, การบริหารงานวิชาการ, การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ



**An Application of Buddhadhamma Principles for Academic Administration
in Educational Institutions Under the Secondary Educational
Service Area Office Trang Krabi.**

Nisarat Suwanpakdee

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus.

E-mail: Pae38006@gmail.com

Tippamas Sawetworrachot

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus.

E-mail: Tippamas5@hotmail.com

Santi Aunjanam

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus.

E-mail: Santi2509aun@gmail.com

Abstracts

The objectives of this research are: 1) To study the degree of application of Buddhist principles to academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary Education Area Office; 2) To study the level of academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary Education Area Office. 3) To study the relationship of the application of Buddhist principles to academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary Education Area Office. 4) To research the forecasters used in buddhist prophecy with academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary School District Office. The sample was school administrators and teachers in educational institutions affiliated with the Trang Secondary Education Area Office. Krabi: 373 people

The results showed that 1) Data analysis results The level of application of Buddhist principles to academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary Education Area Office. Overall, it's very high. Considering it on a case-by-case basis, it's very level on all sides. The aspect with the highest



average is the principle of dominance (Sangha 4), followed by the principle of dominance (Itthibath 4), the least averaged side is the principle of dominance (4)

2) Data analysis results Level of academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary School District Office. Overall, it's very high. Considering it on a case-by-case basis, it's very level on all sides. The areas with the highest averages are the teaching and learning in educational institutions, followed by the development of the learning process. 3) Data analysis results Relationship with the application of Buddhist principles to academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary Education Area Office. There are positive correlations on all fronts, statistically significant at the level. .01

4) Data analysis results Forecasters used in Buddhist prophecy with academic administration in educational institutions affiliated with the Trang Secondary Education Area Office. Statistically significant at the .01 level, the best forecaster is the application of the dominance principle (Itthibath 4) and the second good forecaster is the application of the dominance principle (4).

Keywords: Buddhist Dhamma Principles, Academic Administration in Educational Institutions, Application of Buddhist Dhamma Principles of Academic Administration in Educational Institutions, Trang Secondary Education Area Office sword



บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ได้กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ได้ระบุว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และในมาตรา 39 กำหนดว่าให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัด และประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4-6) การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาจะปรากฏเด่นชัด ผลสำเร็จงานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของ ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง ดำเนินการกระตุ้น และส่งเสริมร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่เสมอ (ปริยา พร วงศ์อนุตรโรจน์ , 2546, หน้า 33) การบริหารงานวิชาการนั้นมีภาระหน้าที่ 17 ด้านด้วยกันคือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2)การวางแผนงาน ด้านวิชาการ 3)การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4)การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5)การ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6)การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7)การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9)การนิเทศ การศึกษา 10)การแนะแนว 11)การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13)การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14)การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15)การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16)การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของ สถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารในการนำไปบริหารจัดการในการเรียนการสอนให้บรรลุ เป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540, หน้า 34)

นอกจากนี้ในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการนั้นสถานศึกษาหรือองค์กรควรมีการ ประยุกต์ใช้หลักธรรมเพื่อการบริหารงานกระบวนการในการพัฒนานั้นคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักของ การตัดสินใจพฤติกรรมของบุคคล และเป็นอีกมุมหนึ่งที่สำคัญภายในองค์กรเพราะจะช่วยในการแนะ แนวพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับคนและงาน ผู้บริหาร จึงมีหน้าที่ในการกำหนดแนวทางความ รับผิดชอบที่มีต่องาน มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มหรือรักษาคุณธรรมอันดีงามให้คงอยู่เสมอ องค์กรทุก ประเภทจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธี



เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือ มีภาพพจน์ที่ดีอันจะนำมาซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศ ความก้าวหน้าในระยะยาว และความผาสุกของบุคคลในองค์กร การบริหาร จัดการองค์กรจึงมีความจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการสมัยใหม่ผสมผสานเข้าด้วยกันกับหลักการทางพระพุทธศาสนาและนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้ทันกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้จึงจำเป็นต้องวางรากฐานชีวิตให้มั่นคงเสียก่อนเพื่อเป็นทุนในการดำเนินชีวิต และเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมรอบตัวและกิจการงานในอนาคต หากบุคคลใดมีการวางแผนชีวิต วางรากฐานชีวิตได้ดีก็จะเป็นปัจจัยเอื้อให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จกับการพัฒนาชีวิตเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารตน คน งาน ต่อๆ ไป หลักการพุทธธรรมที่ว่าไม่ว่าพระพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้นหรือไม่ก็ตาม ความจริงก็ดำรงอยู่ตามธรรมดาของมันเป็นกลางๆ พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ คือ ค้นพบความจริงนั้นแล้วนำมาเปิดเผยไว้ สารของความจริงนี้ก็คือ ความเป็นไปตามหลักธรรมดาแห่งเหตุปัจจัย หรือกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยผู้ที่มีมองสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็น ไม่เฝ้ามองตามที่ตนอยากหรือไม่อยากให้มันเป็น จึงจะเข้าใจความจริงที่เป็นกลางนี้ได้เมื่อเข้าใจธรรมที่เป็นกลางนี้แล้ว ก็ย่อมมองเห็นความจริงอย่างกว้างๆ ครอบคลุมทั่วไปทั้งหมด มีทัศนะเปิดกว้าง หลุดพ้นเป็น อิสระอย่างแท้จริง โดยหลุดพ้นทั้งทางจิต คือจิตหลุดพ้นจากสิ่งบีบคั้นครอบงำที่เรียกว่ากิเลสและความทุกข์ กลายเป็นจิตที่ปลอดโปร่ง เบิกบาน เป็นสุข และด้านปัญญา คือ หลุดพ้นด้วยรู้เท่าทันธรรมดา แล้วมองเห็นตัว ความจริงล้วน ๆ ที่บริสุทธิ์ไม่มีกิเลสเคลือบแคลงหรือทำให้เอนเอียง และรู้ชัดแจ้งที่ความจริงโดยตรง ไม่ต้องรู้ผ่านใครๆ หรือรู้ตามที่ใครบอกอีกต่อไป (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559, หน้า 342)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนและปฏิบัติหน้าที่บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ จึงเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ แต่เนื่องจากหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาที่มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารนั้นมีอยู่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับงานบริหารในบริบทที่แตกต่างกันไปสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจหลักพุทธธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงได้เลือกศึกษาเฉพาะหมวดธรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วยหลักพระ 4 เพื่อการครองตน หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อการครองคน และหลักอิทธิบาท 4 เพื่อการครองงาน เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1 เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่



2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ

3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ

4 เพื่อศึกษาค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ

วิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยเป็นแบบเชิงพรรณนา (Description Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire)

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและ เพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงร่างงานวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างวิจัย และเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อภาควิชา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำไปทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-Out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือจากนั้นจึงนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความ ถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างผลการวิจัยเพื่อนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ จัดพิมพ์และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ จำนวน 44 โรงเรียน ผู้บริหารและครู จำนวน 2,214 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ ผู้วิจัยเจาะจงจังหวัดกระจบ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 373 คน โดยผู้วิจัยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานศึกษาแล้วกำหนด



ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนประชากร (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา รวมจำนวน 373 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ ตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อใช้สร้างข้อคำถาม กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถาม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และประโยชน์ของงานวิจัยและดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ชนิด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ หลักการครองตน (พละ 4) การบริหารงานวิชาการ หลักการครองคน (สังคหวัตถุ 4) และการบริหารงานวิชาการ หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ชนิด 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ประกอบด้วย การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี จำนวน 16 โรงเรียน โดยผู้ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารและครู จำนวน 373 คน ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 373 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลทำการวิเคราะห์แล้วนำข้อมูลประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS มาใช้ในการคำนวณเชิงสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามในการวิจัย โดยมีสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม



วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) การคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันร้ง กระบี่ และข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันร้ง กระบี่ วิเคราะห์ทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์แปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 121) ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันร้ง กระบี่ ด้วยวิธีหาค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวและความสัมพันธ์ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างไรทิศทางใดโดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 101)และการวิเคราะห์ค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันร้ง กระบี่ โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter โดยนำตัวแปรอิสระทุกตัวทั้งหมดเข้าสู่การสมการถดถอยแบบปกติเพื่อศึกษาค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 373 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 64.34 และเพศชาย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 35.66 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 4 –50 ปี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.07 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 103 คิดเป็นร้อยละ 27.61 ระหว่างอายุระหว่าง 51–60 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 21.45 และน้อยที่สุดมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.87 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 66.76 รองลงมาคือมีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.44 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 ตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 92.76 และตำแหน่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 ประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงาน 11–20 ปี จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 54.96 รองลงมาคือประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 27.88 และน้อยที่สุดมีประสบการณ์ทำงาน 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.16 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันร้ง กระบี่



ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ โดยภาพรวม

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาหลักการครองตน (พละ 4)	4.08	0.74	มาก
2.การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาหลักการครองคน (สังคหวัตถุ 4)	4.12	0.73	มาก
3.การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาหลักการครองงาน (อิทธิบาท 4)	4.11	0.72	มาก
รวม	4.10	0.72	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หลักการครองคน(สังคหวัตถุ 4) ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.73) การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4) ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.72) และการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หลักการครองตน(พละ 4) ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.74) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.13	0.73	มาก
2.การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.19	0.76	มาก
3.การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.10	0.75	มาก
4.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.15	0.74	มาก
5.การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.14	0.76	มาก
6.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.12	0.75	มาก
7.การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.09	0.76	มาก
รวม	4.13	0.73	มาก



จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรง กระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.76) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.74) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.76) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.73) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.75) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.75) และด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.76) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรง กระบี่

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรง กระบี่

ตัวแปร	บริหารงานวิชาการ										
การประยุกต์ใช้หลัก	X ₁	X ₂	X ₃	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	
พุทธธรรม											
หลักการครองตน (พละ4)	X ₁	1.000	.929**	.914**	.837**	.826**	.821**	.842**	.822**	.842**	.850**
หลักการครองคน (สังคหวัตถุ4)	X ₂		1.000	.958**	.824**	.847**	.825**	.848**	.848**	.851**	.827**
หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4)	X ₃			1.000	.822**	.849**	.865**	.868**	.886**	.861**	.856**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรง กระบี่ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา



ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนน	t	Sig.
	B	Std. Error	มาตรฐาน β		
1 ค่าคงที่ (Constant)	.374	.093		4.013	.000
หลักการครองตน (พละ4)	.178	.068	.181	2.601	.010
หลักการครองคน(สังคหวัตถุ4)	.059	.093	.060	.638	.524
หลักการครองงาน(อิทธิบาท 4)	.679	.096	.675	7.087	.000

$R = .881$, $R^2 = .777$, Adjusted $R^2 = .773$, $S.E._b = .356$, $F = 181.499$

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Enter ของการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือการประยุกต์หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4) ($B=.679$, $\beta = .675$, $P=.001$)ในบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และตัวพยากรณ์รองลงมา คือการประยุกต์หลักการครองตน(พละ4) ($B=.178$, $\beta = .181$, $P= .001$) ในบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการประยุกต์ใช้หลักการครองคน (สังคหวัตถุ 4) ไม่ได้เป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลในบริหารงานวิชาการ

การอภิปรายผล

1. ระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา(หลักการครองคน สังคหวัตถุ 4) การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา(หลักการครองงาน อิทธิบาท 4) และ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา(หลักการครองตน พละ 4) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาแดงไทย (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการ



เทียบโอนผลการเรียน ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาและด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ มูนา จารง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า 1. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตลิ่งชันประจำปีจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตลิ่งชัน ประจำปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูโกศลพัฒนภรณ์.(รัชพล ปภัสโร). (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรสามารถบูรณาการด้วยการพิจารณาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ด้านการเรียนการสอน สามารถบูรณาการด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้นกระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้วยการประยุกต์สื่อ การเรียนการสอนให้ทันสมัยจากเทคโนโลยีมากขึ้นและร่วมมือกันผลิตสื่อการเรียนการสอนท้องถิ่นมากขึ้นและด้านการวัดผลและประเมินผล สามารถบูรณาการด้วยการพิจารณาเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ชัดเจนมากขึ้นเพื่อพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนให้ดีขึ้น

4. การค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตลิ่งชัน ประจำปี การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตลิ่งชัน ประจำปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้านตัวพยากรณ์ดีที่สุดคือการประยุกต์หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4) ในบริหารงานวิชาการ และตัวพยากรณ์ดี รองลงมา คือ การประยุกต์หลักการครองตน(พละ4) ในบริหารงานวิชาการ ส่วนการประยุกต์ใช้หลักการครองคน (สังคหวัตถุ 4) ไม่ได้เป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลในบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิณี ศรีชน (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการหลักอิทธิบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า :

1. การบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการหลักอิทธิบาทของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด



สรุป

1. ระดับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่งกระบี่ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่งกระบี่ พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่งกระบี่ พบว่า ความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาทุกด้าน
4. ตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่งกระบี่ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้านตัวพยากรณ์ดีที่สุดคือการประยุกต์หลักการครองงาน (อิทธิบาท 4) ในบริหารงานวิชาการ และตัวพยากรณ์ดรองลงมา คือ การประยุกต์หลักการครองตน(พละ4) ในบริหารงานวิชาการ ส่วนการประยุกต์ใช้หลักการครองคน (สังคหวัตถุ 4) ไม่ได้เป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลในบริหารงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูควรนำหลักธรรมพละ 4 ประยุกต์ใช้ในการวางแผนการบริหารงานการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูควรดำเนินการกำกับติดตามการประเมินผลการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
3. ความสัมพันธ์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาผู้บริหารครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมไปใช้เพื่อวางแผนปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งงานบริหารทั่วไป งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา
2. ควรมีการนำหลักพุทธธรรมอื่นๆมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา



บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2555*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- พระครูโกศลพัฒนภรณ์. (รัชพล ปภัสโร). (2560). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหาร
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญา
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มูนา จารง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์ เครือข่าย
ตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2*. การค้นคว้าอิสระการศึกษา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิภา แดงไทย. (2560). *การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพุฒาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 38).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พลีธัมม์.
- สุธินี ศรีชน. (2564). *การบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการหลักอริยบทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.